

دانش

.....

۲۸

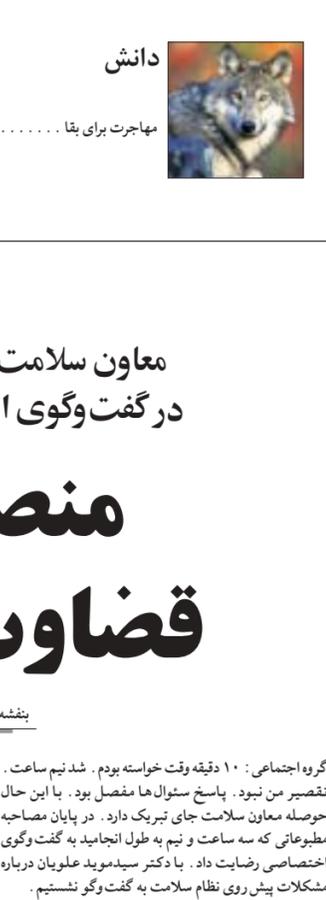
دانش

.....

۲۸

.....

معاون سلامت وزارت بهداشت در گفت‌وگوی اختصاصی با شرق

منصفانه قضاوت کنید

بنفشه سام‌گیس

گروه اجتماعی: ۱۰۰ دقیقه وقت خواسته بودم. شد نیم ساعت. تقصیر من نبود. پاسخ سئوال‌ها مفصل بود. با این حال حوصله معاون سلامت جای تریک دارد. در پایان مصاحبه مطبوعاتی که سه ساعت و نیم به طول انجامید به گفت‌وگوی اختصاصی رضایت داد. با دکتر سیدمویذ علویان درباره مشکلات پیش روی نظام سلامت به گفت‌وگو نشستیم.

■ آقای علویان شما بعد از مقام وزارت کلیدی‌ترین سمت را در وزارت بهداشت برعهده دارید. آیا فکر می‌کنید اختیارات شما با موقعیت شغلی‌تان همخوانی دارد؟ بهتر بگویم آیا به‌عنوان معاون سلامت از اختیارات لازم برخوردار هستید؟
در نظام سلامت عوامل مختلفی مسؤرتند. بیمه خدمات‌درمانی از نهادهای زیرمجموعه وزارت رفاه است. سازمان تامین اجتماعی هم از نهادهای زیرمجموعه وزارت رفاه است. از سوی دیگر چهار سازمان بیمه گر در کشور داریم که تامین منابعشان از محل های متفاوت است. یعنی سازمان تامین اجتماعی با گرفتن درصدی از کارفرما و درصدی از حقوق بیمه گذار تامین منابع می‌کند و برخی بیمه‌ها با گرفتن سرانه تامین منابع می‌کنند. سرانه‌ها هم متفاوت است. پس نوع تامین منابع هم متفاوت است و در عین حال نوع ارائه خدمت هم متفاوت است. البته در برنامه توسعه سوم قرار بود یکسان سازی خدمات انجام شود که نشد. حالا باید در برنامه چهارم تلاش کنیم که خدمات بیمه‌ها یکدست شود چرا که این یکدستی باعث رفع مشکل همپوشانی بیمه‌ها می‌شود. مشکل بیمه‌ها مشکل من است. شما به من می‌گویید فردی که تحت پوشش بیمه نیست و به اورژانس مراجعه می‌کند باید پذیرش شود. بله من هم می‌گویم که بیمارستان باید او را پذیرش کند اما آیا آن بیمارستان قرار نیست درآمدی داشته باشد؟ من به بیمارستان دولتی می‌توانم زور بگویم اما به بیمارستان خصوصی خیر. عدم پوشش صد درصد بیمه‌ها در کشور یکی از مشکلات نظام سلامت و در واقع مشکل من است. حالا شما می‌توانید از من سئوال کنید که من به‌عنوان معاون سلامت، مشکلات در بحث بیمه‌ها را چگونه پیگیری می‌کنم؟ پاسخ من به شما این است که من نمی‌توانم این مشکل را پیگیری کنم چون بیمه‌ها زیر نظر وزارت بهداشت نیست. قطعاً ما محدودیت‌هایی داریم اما به اعتقاد من معاون سلامت وزارت بهداشت اختیارات کافی برای ورود به مشکلات نظام سلامت را دارد.

■ واقعاً دارید؟

بله داریم. ما در حال حاضر نیروی انسانی بسیار کارآمدی داریم که تولید علمی در دانشگاه‌ها مدیون همین افراد است. مشکل ما این است که آموزش را با بهداشت و درمان ادغام کردیم اما این ادغام واقعی نبود. یعنی در این ادغام از شراکت و مساوات خبری نبود. یکی از چالش‌های ما در نظام سلامت این است که نباید بتوانیم بهداشت و درمان و آموزش را با یکدیگر ارتباط دهیم. در نهایت پاسخ من به مجموع این شبهه‌ها این است که ما در نظام سلامت مشکلاتی داریم اما من به‌عنوان معاون سلامت، احساس نمی‌کنم که ریشه چالش اصلی در وزارت بهداشت باشد بلکه فکر می‌کنم چون منابع مالی ما خارج از وزارت بهداشت تعریف شده به همین دلیل با مشکل مواجه هستیم.

■ اجازه بدهید سئوالم را به گونه دیگری مطرح کنم. شما از ۱۳ شهریورماه که به‌عنوان معاون سلامت در وزارت بهداشت حضور پیدا کردید و پس از مدت‌توبه تعطیلی بیمارستان‌ها، اعلام کردید که از این پس بیمارستان‌های غیراستاندارد تعطیل خواهند شد. با وجود وضعیت نابسامانی که در بیمارستان‌های دولتی و دانشگاهی شاهد هستیم که از غیراستاندارد بودن تعداد زیادی از این بیمارستان‌ها خبر می‌دهد اما به غیر از تعطیلی بیمارستان‌ها‌ر خبر دیگری از شما نشنیدیم.
تعطیلی انجام شده. مانند یکی از بیمارستان‌های شیراز که سال گذشته تعطیل شد. به نظر من رسانه‌ای شدن بعضی اتفاقات صدمه وارد می‌کند. من به این نتیجه رسیدم که در زمینه نظارت بر بیمارستان‌ها باید به‌طور جدی پیش بروم و از زمان انتصاب، مراکز درمانی متعددی را در کشور تعطیل کردم اما مراکز بیشتری را اصلاح کردم. هدف ما تعطیلی نیست. پس بیمارستان شیراز بارها اخطار داده شد که مطابق استاندارد پیش برود اما این اتفاق نیفتاد. فضای فکری ما صدور حکم به تعطیلی نیست. عدد و رقم اعلام نمی‌کنم اما امروزه تمام مستولان بیمارستان‌ها می‌دانند که با بیمارستان غیراستاندارد برخورد قانونی خواهد شد.

■ واقعاً اختیار برخورد قانونی را دارید؟ اختیار تعطیلی بیمارستان را دارید؟

مسیر درست این نیست که به بیمارستان متخلف اعلام کنیم که مثلاً از امروز دیگر اجازه فعالیت ندارد. مسیر درست تذکر و جریمه نقدی است. ممکن است مدیر یک بیمارستان هم در این مسیر پیش برود و مشکلات را اصلاح کند.

■ اگر شرایط بیمارستان اصلاح نشد، شما این اختیار را دارید که آن بیمارستان را تعطیل کنید؟

این اختیار کامل را دارم که آن بیمارستان را تعطیل کنم. **■ آقای علویان پس از انتصاب به‌عنوان معاونت سلامت، با صدور نامه‌ای به جمعیت هلال احمر دستور دادید که از دخالت در امور درمان خودداری کند ولی هنوز این اتفاق نیفتاده است.**
اتفاقاً وزارت رفاه هم معتقد است که هلال احمر در امور بسیاری دست به مداخله کاری زده است اما ظاهراً قدرت این جمعیت غیردولتی آنقدر هست که وزیر هم توان رویروایی با این قدرت را ندارد. آیا معتقدید که

خانه

.....

۲۹

جامعه

.....

۳۰

نگاه

طلاق و معضلات آن

الهه فراهانی

گذری در راهروی پرپهایوی دادگاه خانواده، نگاهی به پرورنده‌های خانوادگی، بررسی وضع زنان و مردان مجروح و مصدومی که برای گرفتن برگ طول درمان به پزشکی قانونی آمده‌اند، همه و همه نشان می‌دهد که وضع خانواده‌ها به علت ازدواج نادرست تا چه اندازه متزلزل و ناپایدار است. خانواده واحد کوچکی است که جمع آن عظیم‌ترین اجتماعات را تشکیل می‌دهد. اگر سنگ‌بنای خانواده درست گذاشته شود و محیط خانواده‌ها آرام باشد، اجتماع نیز آرام خواهد بود. اما افسوس که در اجتماع امروز ما اغلب، خانواده‌ها براساس اصول صحیح و منطقی تشکیل نمی‌شود و در نتیجه اختلافات شدیدی میان زن و مرد به وجود می‌آید، آنها راه‌ی دادگاه خانواده می‌کند و سرانجام طلاق کودکان بی‌گناه را سرگردان و بی‌خانمان می‌سازد. نتایج شوم جدایی هر زن و مرد بیش از هرکس گریبانگیر فرزندان آنها می‌شود. تحقیق در زندگی کودکان بزهدار به روشنی نشان می‌دهد که بیشتر کودکانی که به جرم‌های مختلف روانه کانون‌های اصلاح و تربیت می‌شوند، فرزندان پدران و مادرانی هستند که به علل گوناگون از هم جدا شده‌اند و بچه‌های سرگردان آنها به علت نداشتن تربیت صحیح و نبودن پدر و مادر دلسوز به انحراف و جرم کشیده شده‌اند. در حالی که همین مجرمان کوچک، اگر در پناه خانواده پرورش می‌یافتند هرگز گذرشان به این‌گونه کانون‌ها نمی‌افتاد. بررسی اختلافاتی که در دادگاه‌های خانواده مطرح می‌شود نشان می‌دهد بسیاری از زنان و مردان اغلب بدون مطالعه و بیشتر به دلایلی غیر از عشق و محبت ازدواج می‌کنند و تشکیل خانواده می‌دهند، اما پس از گذشت مدتی کوتاه اختلاف سلیقه و عدم توافق اخلاقی شان آشکار می‌شود و اختلاف بین آنها آن قدر گسترش می‌یابد که کار به کلانتری، دادسرا و سرانجام به دادگاه خانواده می‌کشد. هنگامی که زن و مرد از دادگاه خارج می‌شوند و هر یک به راه خود می‌روند؛ فاجعه‌ای که بذرش در همان ازدواج نادرست نهفته بوده است و با اختلافات کوچک جوانه زده و رشد کرده، اینک به اوج نابسامانی خود می‌رسد. مرد با احساس شکست در زندگی، فردی بدبین و منفی می‌شود و زن تنها، آسوده و نگران آینده نامعلوم خود به جمع زنان بیوه می‌پیوندد که قدم در مرحله دشواری گذاشته و گاه نیز به انحراف کشیده می‌شود. هر سال هزاران زن با گسستن پیوند همسری در قلعهٔ تنهایی پای می‌نهند و به جمع بیوه‌ها می‌پیوندند. دنیای تنهایی آنان پس غم انگیز و گاه عذاب‌آور است و تمام زندگی را در حصار بلند این قلعه خاموش و بی‌رونی می‌گذرانند. جامعه بر پیشانی بیوه داغ مهر باطل شدد یک زندگی را می‌گذارد. تحقیقات نشان می‌دهد که از هر صد بیوه فقط ۱۰ نفرشان قدم به خانه دومین شوهر می‌گذارند و بقیه برای همیشه این شانس را از دست می‌دهند و یا به ورطه انحراف کشیده می‌شوند. اما این فقط دو چهره واضح از این فاجعه است. چهره دیگرش که شوم‌تر و اسفناک‌تر است سرزنوشت فرزندان زن و شوهر است که سرگردان، بی‌سرپرست و بی‌خانمان در آتش این جدایی می‌سوزند و خاکستر می‌شوند. همان‌طور که اداره آمار قضایی بررسی کرده است، عوامل طلاق عبارتند از: عدم توافق اخلاقی، دخالت‌های خانوادگی، ندادن نفقه، خیانت، اختلاف سن شوهر با زن، اعتیاد به مواد مخدر و یا الکل، عدم تمکین، عقیم بودن مرد و یا نازایی زن، آزار بدنی از طرف شوهر، و بیماری روانی شوهر یا زن، ناراحتی‌های ناشی از مقایسه زندگی افراد با یکدیگر، نداشتن گذشت و . . . اینها عواملی هستند که به گونه‌ای زن و مرد را به جدایی وامی‌دارند. قاضی پورجلالی یکی از قضات دادگاه خانواده درخصوص علل طلاق می‌گوید: **به طور کلی علل طلاق** اعم از آنچه در قانون مدنی آمده به دو دسته تقسیم می‌شود، اول علل اختیاری و دوم علل اجباری. در دسته نخست از عللی یاد می‌شود که صرفاً جنبه فردی و شخصی داشته و مربوط به زوجین است. مثل بدرفتاری، خشونت، ترک انفاق و . . . در دسته دوم عللی ذکر می‌شود که علاوه بر اینکه حائز جنبه شخصی است از نظر نظام عمومی و منافع اجتماعی واجد اهمیت باشد مثل ارتکاب جرم زنا از طرف زن یا به‌طور کلی اعمال منافی عفت به وسیله شوهر مثل تجاوز به عتف و . . .

به گفته کارشناسان قضایی، اعتبار مهمترین دلیل درخواست طلاق از سوی زنانی است که به دادگاه مراجعه می‌کنند. این آسیب موجب نقصان توانایی مالی خانواده شده و لطمه سنگینی به وضع معیشت خانواده وارد می‌آورد. به‌طور کلی هرگونه علت مضر اعم از شب زنده‌داری، قمار، مستی مداوم، استعمال موادمخدر، مصاحبت و معاشرت با افراد ناپاک در رشد آمار طلاق موثر است. همچنین محققان با انجام یک سلسله آموزش‌های دقیق و مراتب زیادتز از زمانی است که زن و مرد با عقل سلیم و تربیت افتادام به ازدواج می‌کنند. در واقع دخترانی که در سنین پایین‌تر اقدام به ازدواج می‌کنند مدتی پس از ازدواج دچار بیماری یاس و افسردگی می‌شوند. در واقع پیش از ازدواج، عواطف و احساسات‌شان ارضا نشده است، چون در زندگی دچار مشکلات می‌شوند. آنان معمولاً کم‌تجربه‌اند و در برابر مشکلات زندگی قدرت مبارزه ندارند.

■ ■ ■

مهمترین اصل زندگی راحت ایمان به خدا است. زیرا آن‌کس که ایمان ندارد نمی‌تواند پیمان زناشویی را محترم بشمارد. بی‌ایمانی عامل بسیاری از بزهکاری‌ها، شقاوت‌ها، شراوت‌ها، عصبانیا‌ها، بدبختی‌ها و

سبه‌روزی‌ها، نابسامانی‌ها، سقوط و انحطاط‌ها است. افراد بی ایمان کمتر از کسانی که ایمان دارند به ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی پایبند می‌مانند و بیشتر به ارضا و تسکین شهوات خود می‌انديشد.

■ بیماران مبتلا به اختلال هویت جنسی چطور؟ وزیر بهداشت و معاون سلامت سابق حتی حاضر نبودند نام این بیماری را به زبان آورند.

هرچه که معضل باشد ما روی آن کار می‌کنیم. مسلماً بیماری‌ای که شیوع آن در حد ۱۰۰ مورد باشد وضعیتي متفاوت دارد.

■ آقای علویان تا به امروز حداقل ۱۰ هزار بیمار مبتلا به اختلال هویت جنسی در کشور شناسایی شده‌اند.

هر موضوعی که کارشناس مربوط به ما اعلام کند مورد پیگیری قرار می‌گیرد. شیوع آن معضل و چالش آن مهم است.

■ شما در حب و بغض کارشناس تردید نمی‌کنید؟
من نمی‌توانم بگویم که کارشناس‌های من افراد بی‌وجد هستند. حالا اگر شما فکر می‌کنید یک کارشناس با حب و بغض کار کرده به مشاور من اطلاع دهید پی‌گیری می‌کنم. اعتقاد من این بوده و هست که ما نباید صورت مسائل را پاک کنیم.

■ آدم‌هایش را چطور؟
به آدم‌ها باید کمک کنیم. آنها انسان‌هایی هستند که مورد لطف خداوند واقع شده و امکان حیات دارند. هر موجودی که امکان حیات دارد باید به او خدمت کنیم. ما خادم همه مردم هستیم. سفید و سیاه با هر نگاهی.

■ قانون برنامه چهارم توسعه مقرر کرده بود که سهم پرداخت مردم برای خدمات بهداشتی و درمانی در طول پنج سال اجرای برنامه ۶۰ درصد به ۳۰ درصد کاهش یابد. برای اجرای این قانون باید برهمه حدود ۲۰ درصد از وظایف مقرر در برنامه را انجام تکمیل کرد. در پایان اجرای برنامه به ۱۰۰ درصد دست یابیم. با توجه به اینکه هم اکنون یک‌سال از اجرای برنامه را پشت سر گذاشته‌ایم امید به کاهش این سهم وجود دارد؟

متأسفانه مسیر حرکت ما در طول این مدت موافق با اجرای برنامه توسعه چهارم نبوده و نه تنها این ماده قانونی را اجرا نکرده‌ایم بلکه برعکس این ماده قانونی و در واقع در جهت افزایش سهم مردم از پرداخت هزینه‌های درمان عمل کرده‌ایم. **■ تا پایان برنامه چهارم توسعه و در واقع تا پایان حضور شما به‌عنوان معاون سلامت کدام مواد برنامه اجرایی خواهد شد؟** به تعداد زیاد.

■ مثلاً ایجاد سبد امنیت غذایی؟

■ بنا بر چه معیاری اولویت قابل می‌شوید؟

وضعیت شیوع بیماری‌ها و خطرانی که جامعه را تهدید می‌کند. برای ما کنترل HIV یکی از اولویت‌های نظام سلامت است و روی آن هم کار کرده‌ایم. ببینید که در این مدت کوتاه چند جلسه پرامون کنترل HIV داشته‌ایم. من نزدیک به ۱۰ ماه است که در وزارت بهداشت حضور دارم و شاید حضور وزیر بهداشت دو هفته پیش از این مدت باشد. ببینید که در این مدت آیا ما نسبت به برنامه‌های کنترل HIV اقدام کرده‌ایم یا سخت‌گیری؟ از دکتر گویا که از مدیران قبل بوده و هم اکنون ریاست مرکز مدیریت بیماری‌ها را بر عهده دارد سئوال کنید. هرچه ایشان بگویند من قبول دارم. از بخش‌های دیگری که در زمینه HIV کار کرده‌اند، از انجمن‌های غیردولتی بپرسید.

^[1] در نظام سلامت عوامل مختلفی مسؤرتند

^[2] سرانه‌ها هم متفاوت است